

Innst.O.nr.133 (1992-1993). Innstilling fra energi- og industrikomiteen om lov om endringer i lov av 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. og lov av 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsreguleringer.

VEDLEGG 2: Brev fra Nærings- og energidepartementet til Høyres stortingsgruppe, datert 19. mai 1993.

Spørsmål i tilknytning til Ot.prp.nr.70 (1992-1993)

Jeg viser til brev av 13.5.d.å.

Spørsmål 1:

I motsetning til utsatt hjemfall innebærer både dagens lovbestemmelse i industrikonsesjonslovens §41 og forslaget til tilføyelse at anleggene hjemfaller til staten. I forbindelse med hjemfallet gis staten mulighet til å vurdere om nåværende bruk av kraften bør forlenges, endres, eller om kraften bør omdisponeres til annet bruk. Først dersom staten finner at konsesjonærens bruk av kraften og forvaltning av rettighetene har vært tilfredsstillende gis det anledning til å inngå en leie- eller kjøpsavtale.

En lovfestet adgang til å utsette statens hjemfallsrett vil gjøre det langt vanskeligere for myndighetene å gi avslag i de tilfeller der det av forskjellige grunner ikke er ønskelig at konsesjonæren fortsatt gis anledning til å disponere rettighetene. En lovfesting av utsatt hjemfall kan føre til at konsesjonærene under henvisning til likebehandling vil legge et sterkt press på konsesjonsmyndighetene for å få forlenget konsesjonen.

Et utsatt hjemfall vil på denne måten gi staten en mindre grad av innflytelse over og kontroll med utnyttelsen av vannfallet enn en ordning med hjemfall hvor konsesjonæren først etter en vurdering fra konsesjonsmyndighetene gis anledning til å kjøpe eller leie rettighetene tilbake for en ny konsesjonsperiode.

En avtale om leie eller salg må konsesjonsbehandles på nytt og det gis anledning til å stille vilkår. Det vil ikke i samme grad være mulig å sette slike vilkår ved de eksisterende konsesjoner som isåfall må forlenges for den utsatte hjemfallsperioden etter en lovendring.

Spørsmål 2:

PILs forslag til §41, *annet ledd* tar utgangspunkt i departementets forslag til ny §41 første ledd om foregrepet hjemfall der det gis adgang til salg tilbake til konsesjonæren. Rent lovteknisk bør alternativet som omhandler rett å til erverve eiendomsrett og som dermed er det mest omfattende være første ledd i bestemmelsen, slik departementet har foreslått.

Når det gjelder forslaget om lovfesting av at tilsagn om ny konsesjon vil bli gitt, vil departementet vise til at det er uhensiktsmessig å innta en bestemmelse om tilsagn om at ervervskonsesjon vil bli gitt for en ny konsesjonsperiode. Før forhandlinger om salgs- eller leieavtale innledes, foretas en vurdering av konsesjonærens kraftanvendelse og det prosjekt som er utgangspunktet for forhandlingene. Forhandlinger vil ikke bli igangsatt dersom staten ikke mener at det er gunnlag for en senere meddelse av konsesjon. En forutsetning for den foreslåtte ordning er derfor at konsesjon skal gis så snart som mulig etter at avtale er inngått og Stortinget har samtykket.

Det er derfor unødvendig å lovfeste at det skal gis tilsagn om konsesjon for en ny konsesjonsperiode. Ordningen med tilsagn om konsesjon er derimot naturlig ved nåværende ordning med leieavtale hvor avtale kan inngås flere år før den skal iverksettes.

Når det gjelder forslaget om 60 års konsesjonstid vises til departementets drøftelse av dette i proposisjonen.

Forslaget til nytt *tredje ledd* innebærer at konsesjonæren gis en automatisk rett til å inngå avtale om bruksrett eller eiendomsrett. En slik bestemmelse medfører at det ikke vil være mulig å vurdere en alternativ bruk av kraften eller gi konsesjon til andre interessenter såfremt tidligere konsesjonær ønsker å inngå avtale om foregrepet hjemfall med adgang til å kjøpe anleggene tilbake. Det bør være adgang til å foreta en konkret vurdering av om en slik avtale skal inngås. Myndighetene må gis anledning til å utøve et fritt skjønn, men slik at hensynet til tidligere konsesjonær tillegges betydelig vekt. Departementet vil derfor gå imot et forslag som vil legge bånd på skjønnsutøvelsen på denne måten.

Forslaget til nytt *fjerde ledd* innebærer en ordning med utsatt hjemfall og forlenget konsesjon. Når det gjelder argumentene mot denne løsningen vises til svaret under spm. 1.

Spørsmål 3:

Reglene om 2/3 offentlig eierskap som betingelse for tidsubegrenset konsesjon er slik som loven lyder knyttet til norsk offentlig eierskap. Dette har sammenheng med at ressursforvaltning er en nasjonal sak som tilligger offentlige myndigheter.

Spørsmål om offentlig eierskap ble vurdert i EØS-prosessen. Bestemmelsen vil bli praktisert i samsvar med de forpliktelser vi påtar oss i EØS-avtalen, basert på en konkret vurdering av en eventuell sak.

Sist oppdatert 14. juni 2006